

Τι μάθαμε στην 9η Ενότητα - Βιβλία , βιβλιοθήκες

➤ Παρατακτική σύνδεση προτάσεων

• Παρατακτική σύνδεση έχουμε, όταν συνδέουμε όμοιες προτάσεις μεταξύ τους, δηλαδή δύο ανεξάρτητες ή δυο εξαρτημένες.

π.χ. Φόρεσα τα ρούχα μου και χτένισα τα μαλλιά μου. → δύο ανεξάρτητες

Δεν πήγε στη γιορτή γιατί βαριόταν και γιατί δεν είχε αγοράσει δώρο. → δύο όμοιες εξαρτημένες αιτιολογικές

Οι συνηθέστεροι παρατακτικοί σύνδεσμοι είναι: και, ούτε - ούτε, αλλά (όμως, μα) όχι μόνο - αλλά και, ή, είτε - είτε

➤ Υποτακτική σύνδεση προτάσεων

• Οι ανεξάρτητες προτάσεις συνδέονται με τις εξαρτημένες με υποτακτική σύνδεση, δηλ. με χρονικούς, αιτιολογικούς, υποθετικούς, αντιθετικούς, ενδοιαστικούς, συμπερασματικούς συνδέσμους κ.ά.

π.χ. Όταν έχει ελεύθερο χρόνο, βλέπει τηλεόραση. → χρονικός συνδ. (όταν)

Είδη εξαρτημένων ή δευτερευουσών προτάσεων.

Χρονικές, αιτιολογικές, αποτελεσματικές, τελικές, βουλητικές, τελικές

* **Υποθετικές** λέγονται οι εξαρτημένες προτάσεις που εισάγονται, δηλ. αρχίζουν με τον σύνδεσμο αν (εάν). Δηλώνουν την προϋπόθεση για να συμβεί αυτό που αναφέρεται στην ανεξάρτητη πρόταση που συνδέονται.

π.χ. Αν έχω ελεύθερο χρόνο αύριο, θα έρθω να παίξουμε.

Αν έχω ελεύθερο χρόνο αύριο → υπόθεση θα έρθω να παίξουμε → απόδοση
Η υποθετική πρόταση μαζί με την ανεξάρτητη που τη συνοδεύει σχηματίζουν υποθετικό λόγο: η υποθετική πρόταση λέγεται υπόθεση και ανεξάρτητη πρόταση λέγεται απόδοση.

* **Εναντιωματικές** ή παραχωρητικές λέγονται οι εξαρτημένες προτάσεις που εισάγονται, δηλ. αρχίζουν με τους αντιθετικούς συνδέσμους *αν και, παρόλο που, ενώ, μολονότι, ακόμη κι αν* και δηλώνουν αντίθεση στο νόημα της ανεξάρτητης πρότασης με την οποία συνδέονται.

π.χ. *Αν και φυσούσε πολύ, ο καιρός ήταν ζεστός.*

Παρόλο που δεν πεινούσε, έφαγε δυο γλυκά.

▪ Πώς ξεχωρίζω το ενώ σαν χρονικό σύνδεσμο ή εναντιωματικό

Όταν είναι χρονικός σύνδεσμος τον αντικαθιστώ και με το όταν

Ενώ διάβαζα, χτύπησε το τηλέφωνο ή Όταν διάβαζα, χτύπησε το τηλέφωνο

* **Ενδοιαστικές** λέγονται οι εξαρτημένες προτάσεις που εισάγονται, δηλ. αρχίζουν με τους διστακτικούς συνδέσμους *μήπως, μη(ν)* και δηλώνουν φόβο ή ανησυχία.

π.χ. Φοβάμαι μήπως (μην) αρρωστήσω.

* **Αναφορικές** λέγονται οι εξαρτημένες προτάσεις που εισάγονται, δηλ. αρχίζουν με τις αναφορικές αντωνυμίες *που, ο οποίος, όποιος, όσος, ό,τι* ή τα αναφορικά επιρρήματα *όπως, όπου* και προσδιορίζουν κάποιον όρο της ανεξάρτητης πρότασης με την οποία συνδέονται, ο οποίος είτε υπάρχει είτε παραλείπεται.

π.χ. Όποιος απαντήσει σωστά, θα πάρει άριστα.

Ο Πέτρος, ο οποίος (που) είναι φίλος μου, αγόρασε καινούρια τσάντα.

Γράψε ό,τι θέλεις.

Το έφτιαξε έτσι όπως του είχα πει.

Με ακολουθούσε όπου πήγαινα.

* **Πλάγιες ερωτηματικές** προτάσεις λέγονται οι εξαρτημένες προτάσεις που εισάγονται, δηλ. αρχίζουν με ερωτηματικές αντωνυμίες (*ποιος, πόσος, τι*), ερωτηματικά επιρρήματα (*πού, πότε, πώς, πόσο*) ή με συνδέσμους (*αν, μήπως, γιατί*) και περιέχουν ερώτηση. Συνδέονται με ανεξάρτητες προτάσεις που έχουν ρήμα που δηλώνει ερώτηση.

π.χ. Ρώτησε τον εισπράκτορα πόσο κοστίζει το εισιτήριο.

Με ρώτησε αν θα πήγαινα μαζί του σινεμά.